

«Էդիտ Պրինտ» հրատարակչություն

*Ավարտական Հետազոտական
աշխատանք*

Թեմա՝ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄԵԹՈԴՆԵՐ: ՔՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսուցիչ՝ Նարինե Միմոնյան
Ե. Չարենցի անվ. 67 հիմնական դպրոց

Ղեկավար՝ Սարգիս Գալոյան

Երևան 2021

ՆԵՐԱՄՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաստեստացիոն վերապատրաստում կատարում ենք՝ ընդհանուր գիտելիքներ ձեռք բերելու նպատակով, ծանոթանալու համար նոր ուսուցման մեթոդներին, ձեռք բերել հմտություններ: Գիտելիքը և մասնագիտական պատրաստվածության բարձրացումը պետք է լինի մասնագիտական ուսուցման միջոցով: Ավարտական հետազոտական աշխատանքն ընտրվել է հաշվի առնելով արդի աշխարհում տեղեկատվական հոսքերի ուժգնությունը: Պետք է կարողանալ շարժվել ժամանակի հետ գուգահետ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

Ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ՝ ԽԻԿ համակարգ

ԽԻԿ-ը ժամանակակից ուսուցման մեթոդների համակարգ է, որը ուսուցման գործընթացը բաժանում է հետևյալ փուլերի՝

Խթանում

Իմաստի ընկալում

Կշռադատում

Բնութագրելով յուրաքանչյուր փուլում ուսուցչի անելիքը՝ ԽԻԿ-ը նաև առաջ է քաշում մի շարք մեթոդներ՝ տվյալ փուլին անհրաժեշտ արդյունքին հասնելու համար:

Խթանման փուլի հիմնական նպատակներից են՝

Նոր նյութի վերաբերյալ բացահայտել սովորողների գիտելիքները, քննարկվելիք նյութի մեջ ներգրավելով ակտիվացնել աշակերտներին, աշակերտների մոտ ձևավորել գիտելիքներ և հմտություններ ձեռք բերելու ձգտում:

Մեթոդներ, որոնք հարմար են կիրառելու դասի խթանման փուլում՝

Մտազրոհ, խմբավորում, պրիզմա, մտածիր-գույգ կազմիր-քննարկիր, ձնագնդի, հինգ բոպեանոց ազատ շարադրանք:

Իմաստի ընկալման փուլի նպատակներից են՝

Սովորողների մոտ հետաքրքրության աճի պահպանումը, տեղեկատվության ընկալման ինքնավերահսկման ապահովումը, նոր և հին տեղեկատվության շաղկապումը և իմացության նոր կառույցի ստեղծումը:

Մեթոդներ, որոնք հարմար են կիրառելու դասի իմաստի ընկալման փուլում՝

T-աձև աղյուսակ, գաղափարների քարտեզ, Վենի դիագրամ, փոխգործուն նշանների համակարգ, խորանարդում, խճանկար, երեք բանալի և մեկ կողպեք, շրջագայություն պատկերասրահում:

Կշռադատման փուլի նպատակներից են՝

Սովորողը նոր ստացած տեղեկատվությունը կարողանա արտահայտել իր բառերով և ձևակերպումներով, նոր գիտելիքների միաձուլում ունեցածին և **դրանց աստիճանական ինտեգրացում:**

Ուսուցման մեթոդներ

Ուսուցման մեթոդներ ([հուն.](#)՝ μέθοδος_ ճանապարհ), փոխներգործուն գործընթաց [ուսուցչի](#) և աշակերտի միջև, ինչի արդյունքում տեղի է ունենում [գիտելիքի](#), [հմտությունների](#) և կարողությունների փոխանցում ու յուրացում՝ նախատեսված ուսումնառության բովանդակությամբ: Ուսուցանվող նյութի ընկալում (ուսուցողական ընկալում). կարճաժամկետ փոխազդեցություն դասավանդողի և աշակերտի միջև՝ ուղղված կոնկրետ [գիտելիքի](#)^[1], [հմտության](#) և կարողության փոխանցմանն ու յուրացմանը:

Ավանդույթի համաձայն՝ [մանկավարժության](#) ^[2] ուսուցման ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ դասակարգվում են **3 խմբի**.

1. Բանավոր, տեսողական, գործնական (ըստ ուսումնական նյութի աղբյուրի)

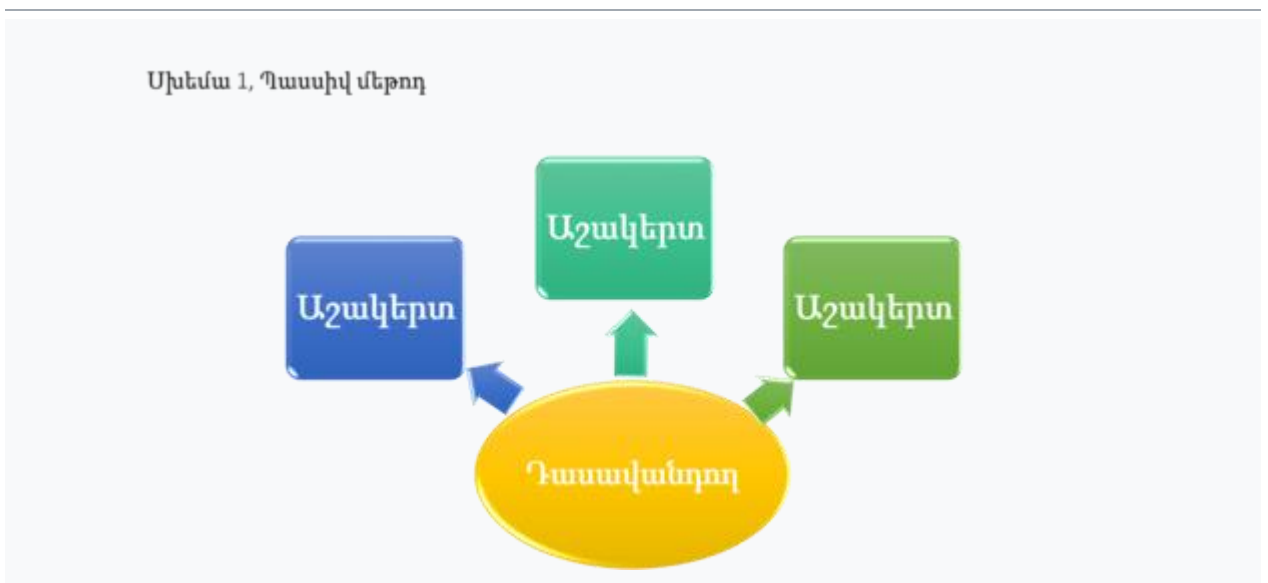
2. Վերարտադրողական, բացատրական-ցուցադրական, որոնողական, հետազոտական, խնդրի վրա հիմնված և այլն (ըստ կրթական-ճանաչողական գործունեության բնույթի)
3. Ինդուկտիվ և դեդուկտիվ (ըստ ուսումնական նյութի ներկայացման և ընկալման տրամաբանության)

Կրթական-ճանաչողական գործունեության արդյունավետությանը միտված վերահսկման մեթոդներ. գիտելիքի, հմտությունների և կարողությունների տիրապետման արդյունավետությունը որոշող **բանավոր, գրավոր** ստուգումներ և ինքնաստուգումներ:

Կրթական-ճանաչողական գործունեությունը խթանող մեթոդներ. որոշակի խթաններ՝ ուղղված մոտիվացիայի ձևավորմանը, պատասխանատվության զգացում ունենալուն, պարտականություններ կրելուն, շահագրգռվածությանը՝ ունենալու գիտելիք, հմտություններ և կարողություններ:

Ուսուցման պրակտիկայում գոյություն ունեն և այլ մոտեցումներ՝ դասակարգելու ուսուցման մեթոդները, որոնք հիմնված են մատուցվող նյութն ընդունելու գիտակցականության աստիճանի վրա՝ պասսիվ, ակտիվ, ինտերակտիվ, էվրիստիկական և այլն: Այս բաժանումները հետագա հստակեցման կարիք ունեն, քանի որ ուսուցման գործընթացը չի կարող լինել պասսիվ, ու նաև միշտ չէ, որ այն սովորողների համար իրենից հայտնագործություն է ներկայացնում:

Պասսիվ մեթոդ

Ուսուցման պասսիվ [մեթոդ](#)

Պասսիվ մեթոդ (սխեմա 1), սովորողի և դասավանդողի փոխադարձ գործունեության ձև, որտեղ դասավանդողը գլխավոր դերակատարն է և դասի ընթացքի ղեկավարը, իսկ սովորողները պասսիվ լսողի դերում են և ենթարկվում են ուսուցչի հրահանգներին: Սովորողի և դասավանդողի կապը պասսիվ ուսուցման տարբերակում պահպանվում է հարցումների, ստուգողական աշխատանքների, թեստերի միջոցով: Ժամանակակից [մանկավարժական տեխնոլոգիաների](#) և սովորողի կողմից ուսումնական նյութի յուրացման տեսանկյունից՝ ուսուցման պասսիվ մեթոդը համարվում է ամենից անարդյունավետը, սակայն, չնայած դրան, այն ունի մի շարք առավելություններ: Այն ուսուցչից պահանջում է թեթև նախապատրաստական աշխատանք դասին և տալիս է համեմատաբար մեծ ծավալով ուսումնական նյութի մատուցման հնարավորություն դասի սահմանափակ ժամանակահատվածում: Հաշվի առնելով այս առավելությունները՝ շատ դասավանդողներ պասսիվ մեթոդը նախընտրում են այլ մեթոդներից: Հարկ է նշել, որ որոշ դեպքերում այս մոտեցումը իրեն արդարացնում է փորձառու մասնագետի պարագայում, հատկապես, երբ սովորողներն ունենում են հստակ նպատակ՝ ուղղորդված առարկայի մանրակրկիտ ուսումնասիրմանը: [Դասախոսությունը](#) պասսիվ ուսուցման ամենից տարածված ձևն է: Այս մեթոդը լայն տարածում ունի [քուիզերում](#), որտեղ սովորում են չափահաս, լիրաժեք ձևավորված անհատներ, որոնք տվյալ առարկան խորությամբ ուսումնասիրելու հստակ նպատակ ունեն:

Ակտիվ մեթոդ

[Ակտիվ մեթոդ](#), սովորողի և դասավանդողի փոխադարձ գործունեության ձև, որտեղ դասավանդողը և սովորողը փոխազդում են միմյանց վրա կրթական գործունեության ընթացքում, և սովորողներն այստեղ ոչ թե պասսիվ ունկնդիրներ են, այլ դասի ակտիվ մասնակիցներ: Եթե պասսիվ ուսուցման դեպքում գլխավոր դերակատարը և հիմնական հրահանգավորողը դասավանդողն է, ապա այստեղ սովորողն ու դասավանդողը հավասար իրավունքների դաշտում են: Եթե պասսիվ ուսուցմանը բնորոշ է ավտորիտար ոճը, ապա ակտիվ մեթոդների դեպքում նախապատվությունը տրվում է դեմոկրատական (ժողովրդավարական) ոճին: Շատերը հավասարության

նշան են դնում ակտիվ և ինտերակտիվ մեթոդների միջև, սակայն, չնայած իրենց ընդհանրությանը, այս մեթոդներն ունեն նաև տարբերություններ: Ինտերակտիվ մեթոդները կարելի է համարել ակտիվ մեթոդների առավել ժամանակակից ձևեր:

Ինտերակտիվ մեթոդ

Ինտերակտիվ (փոխներգործուն) մեթոդ, ինտերակտիվ («Inter» - փոխադարձ, «act»- գործել), նշանակում է փոխներգործել, գտնվել ինչ-որ մեկի հետ երկխոսության մեջ: Այլ կերպ ասած՝ եթե ակտիվ մեթոդների դեպքում փոխադարձաբար ակտիվ գործունեության մեջ են գտնվում սովորողները և դասավանդողը, ապա ինտերակտիվ մեթոդների դեպքում սովորողները փոխադարձաբար ակտիվ գործունեության մեջ են գտնվում նաև միմյանց հետ, և ուսուցման պրոցեսում գերակայում է սովորողների դերը: Ինտերակտիվ ուսուցման ժամանակ դասավանդողն առաջատար դերում չէ. նրա դերը կրթական գործունեությունը դեպի դասի նպատակի իրականացում ուղղորդելն է:

Դասավանդողը մշակում է նաև դաս պլանը (սովորաբար այն կազմվում է ինտերակտիվ վարժություններից և առաջադրանքներից, որոնց կատարման ընթացքում ուսանողը սովորում է նյութը):

Հետևաբար, ինտերակտիվ դասերի հիմնական բաղադրիչներն են ինտերակտիվ վարժությունները և առաջադրանքները, որոնք կատարվում են սովորողների կողմից: Ինտերակտիվ վարժությունների և սովորական հանձնարարությունների տարբերությունն այն է, որ կատարելով դրանք՝ սովորողը ոչ միայն և ոչ այնքան ամրապնդում է արդեն յուրացված նյութը, որքան ուսումնասիրում, յուրացնում է նոր նյութը:

ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ ԴԱՍԻ ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

- Բոլոր մասնակիցները հավասար են
- Յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի իր կարծիքը ներկայացնել ցանկացած հարցի վերաբերյալ
- Աշխատանքի մեջ պետք է ներգրավված լինեն բոլորը
- Ոչ մի ուսանող չի քննադատվում

- Պետք է հոգալ մասնակիցների հոգեբանական պատրաստվածության մասին. խոսքը գնում է նրա մասին, որ ոչ բոլոր մասնակիցներն են հոգեպես պատրաստ ներգրավվելու այս կամ այն աշխատանքի մեջ: Այս առումով օգտակար է գովքը, ակտիվ մասնակցության ինքնադրսևորման համար:
- Դասախոսը պարբերաբար ակտիվացնում է ուսանողների համագործակցությունը, հանում մասնակիցների միջև առաջացած լարվածությունը:
- Քննարկման ընթացքում անկանխատեսելի դժվարությունների դեպքում ուսուցիչը միջամտում է
- Ակտիվ օգտագործվում է տեխնիկական ուսուցման միջոցներ՝ սլայդներ, ֆիլմեր, տեսահոլովակներ
- Հաղորդակցությունը իրականացվում է դասախոսի կողմից ձևակերպված կանոնների համապատասխան: Ինտերակտիվ մեթոդների կիրառման դրական արդյունքներն են՝
- Ինտերակտիվ ուսուցման մեթոդները թույլ են տալիս ակտիվացնել գիտելիքների յուրացման գործընթացը և դրանց ստեղծագործական կիրառումը գործնական խնդիրների լուծման համար:
- Ինտերակտիվ ուսուցումը մեծացնում է ուսանողների մոտիվացիան, ներգրավվածությունը քննարկվող խնդիրների լուծման մեջ, ինչը մեծացնում է 5 հետաքրքրությունը, հուզական խթան է հանդիսանում հետագա որոնման գործունեությանը, խրախուսում է նրանց կոնկրետ գործողությունների:
- Ձևավորում է ինքնուրույն տեղեկատվություն գտնելու, վերլուծելու կարողությունը:
- Չարգացնում է մյուսների տեսակետը լսելու, համագործակցելու կարողությունը:
- Ուսանողների դիրքորոշման մշտական արտահայտությունը վերացնում է սխալի վախը՝ քանի որ նույնիսկ սխալ արտահայտությունը չի պատժվում բացասական գնահատականով:
- Համատեղ գործնեությունը նպաստում է դասախոսի հետ վստահելի փոխհարաբերությունների առաջացմանը:

•Կիրառելով ինտերակտիվ մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ բարձրագույն ուսումնական հաստատության դասախոսները հնարավորություն ունեն զարգացնել ուսանողների ստեղծագործական, կրեատիվ մտածելակերպը: Դա ընդունակություն է գտնել նոր, օրիգինալ, ստանդարտ մտածելակերպից դուրս մտքեր, առաջացած խնդիրների լուծում ոչ ավանդական եղանակներով:

Ինտերակտիվ ուսուցումը գիտելիքների ձեռքբերման ժամանակակից մեթոդներից է Ուսուցման ստանդարտ կամ պասիվ մոդելը երկար ժամանակ օգտագործվել է ուսումնական հաստատություններում: Այս տեխնիկայի ամենալայն օրինակն դասախոսությունն է: Եվ թեև ուսուցման այս մեթոդը եղել է մնում է ամենատարածված, ինտերակտիվ դասընթացներից մեկը, աստիճանաբար դառնում է ավելի համապատասխան:

Նախադպրոցական հաստատություններում, դպրոցներում, համալսարաններում կրթության մեթոդները բաժանված են երկու խոշոր խմբերի՝ պասիվ եւ ակտիվ:

Պասիվ մոդելը ներառում է գիտելիքների փոխանցում ուսուցչից ուսանողին դասախոսության միջոցով եւ դասագրքում նյութի ուսումնասիրության միջոցով:

Գիտելիքների փորձարկումն իրականացվում է հարցման, փորձարկման, հսկողության եւ այլ հաստատման աշխատանքների միջոցով: Պասիվ մեթոդի հիմնական թերությունները հետևյալն են.

- թույլ կարծիքներ ուսանողներից;
- անհատականացման ցածր աստիճան՝ ուսանողները ընկալվում են ոչ թե ֆիզիկական, այլ խմբի կողմից,
- ստեղծագործական խնդիրների պակասը, որոնք պահանջում են ավելի բարդ գնահատական:

Ուսուցման ակտիվ մեթոդները խթանում են ճանաչողական գործունեությունը եւ ուսանողի ստեղծագործական ունակությունները: Ուսանողն այս դեպքում ակտիվ մասնակցում է ուսումնական գործընթացին, սակայն նա հիմնականում համագործակցում է միայն ուսուցչի հետ: Ակտիվ մեթոդները շատ կարեւոր են անկախության, ինքնակազմակերպման զարգացման համար, բայց գործնականում չեն սովորեցնում աշխատել մի խմբի մեջ:

Ինտերակտիվ ուսուցումն ակտիվ ուսուցման մեթոդի սորտերից մեկն է:

Ինտերակտիվ ուսուցման հետ փոխգործակցությունը ոչ միայն իրականացվում է ուսուցչի եւ ուսանողի միջեւ, այս դեպքում բոլոր մասնակիցները դիմում են եւ աշխատում են միասին (կամ խմբում): Ուսուցման ինտերակտիվ մեթոդները միջտ փոխազդեցություն են, համագործակցությունը, որոնումը, երկխոսությունը, մարդկանց կամ մարդկանց միջեւ խաղը եւ տեղեկատվական միջավայրը: Դասավանդում դասավանդման ակտիվ եւ ինտերակտիվ մեթոդների կիրառմամբ ուսուցիչը մեծացնում է ուսանողների կողմից սովորած նյութը մինչեւ 90 տոկոս:

Ինտերակտիվ ուսուցման գործիքներ

Ինտերակտիվ ուսուցման մեթոդների օգտագործումը սկսվել է սովորական տեսողական գործիքներով, պաստառներով, քարտեզներով, մոդելներով եւ այլն: Այսօր ինտերակտիվ ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները ներառում են վերջին սարքավորումները.

- [ինտերակտիվ գրատախտակներ](#) ;
- պլանշետներ;
- համակարգչային սիմուլյատորներ;
- վիրտուալ մոդելներ;
- պլազմային վահանակներ;
- [պրոյեկտորներ](#) ;
- նոութբուքեր եւ այլն:

Ուսուցման մեջ ինտերակտիվությունը օգնում է լուծել հետեւյալ խնդիրները.

- թողնելով նյութի ներկայացումը ինտերակտիվ փոխազդեցության մեջ շարժունակության ընդգրկմամբ.
- խնայելով ժամանակը, չհրավիրելով խորհուրդը դիագրամներ, բանաձևեր եւ դիագրամներ:

- Բարձրագրեք ուսումնասիրված նյութի ներկայացման արդյունավետությունը, քանի որ ինտերակտիվ ուսուցման գործիքները ներառում են ուսանողի տարբեր սենսացիոն համակարգեր,
- խմբի աշխատանքների կամ խաղերի կազմակերպման հեշտությունը, հանդիսատեսի լիարժեք ներգրավումը,
- աշակերտների եւ ուսուցչի միջեւ ավելի խորը շփման հաստատում, թիմի ներսում կլիմայի բարելավում:

Ինտերակտիվ ուսուցման մեթոդներ

Ուսուցման ինտերակտիվ մեթոդները՝ խաղերը, քննարկումները, բեմադրությունները, դասընթացները, վերապատրաստումը եւ այլն: - պահանջում է ուսուցիչը օգտագործել հատուկ տեխնիկան: Այս մեթոդներից շատերը կան, եւ տարբեր մեթոդներ հաճախ օգտագործվում են նստաշրջանի տարբեր փուլերում.

- գործընթացին ներգրավվելու համար նրանք օգտագործում են «ուղեղային փոթորիկ», քննարկում եւ տիրապետում իրավիճակին:
- դասի հիմնական կլաստերների, ակտիվ ընթերցանության, քննարկումների, առաջադեմ դասախոսությունների, գործնական խաղերի ընթացքում;
- Հետադարձ կապ ստանալու համար անհրաժեշտ են «անավարտ առաջարկ», «էսսե», հեքիաթ, մինի-կոմպոզիցիա:

Ինտերակտիվ ուսուցման հոգեբանական եւ մանկավարժական պայմանները
 Ուսումնական հաստատության հաջողված ուսման խնդիրն այն է, որպեսզի անհատը հասնի առավելագույն հաջողությունների: Ինտերակտիվ ուսուցման իրականացման համար հոգեբանական եւ մանկավարժական պայմանները ներառում են՝

- պատրաստման այս դասի համար պատրաստվածության պատրաստումը, անհրաժեշտ գիտելիքների եւ հմտությունների առկայությունը,
- դասարանում բարենպաստ հոգեբանական մթնոլորտ, միմյանց օգնելու ցանկություն.

- նախաձեռնության խթանում;
- յուրաքանչյուր ուսանողի անհատական մոտեցում;
- անհրաժեշտ բոլոր ուսումնական հաստատությունների առկայությունը:

Ինտերակտիվ ուսուցման մեթոդների դասակարգում

Ինտերակտիվ ուսուցման տեխնոլոգիաները բաժանվում են անհատական եւ խմբային: Անհատները ներառում են վերապատրաստում եւ կատարողական գործառույթներ: Խմբի ինտերակտիվ մեթոդները բաժանված են 3 ենթախմբերի.

- վիճահարույց քննարկումներ, բանավեճեր, ուղեղային ճառագայթներ, դեպքերի ուսումնասիրություն, իրավիճակների վերլուծություն, նախագծերի մշակում;
- խաղ - բիզնես, պատմական դեր, դիդակտիկ եւ այլ խաղեր, հարցազրույցներ, խաղալու իրավիճակներ, բեմադրություն;
- վերապատրաստման մեթոդներ ` հոգեբանական տեխնիկա, բոլոր տեսակի դասընթացներ:

Ուսուցման ինտերակտիվ ձևերը եւ մեթոդները

Դասավանդման դասընթացների համար ինտերակտիվ ձևերի ընտրություն, ուսուցիչը պետք է հաշվի առնի մեթոդի համապատասխանությունը.

- վերապատրաստման թեման, նպատակները եւ խնդիրները.
- խմբերի առանձնահատկությունները, ունկնդիրների տարիքը եւ մտավոր ունակությունները:
- դասի ժամանակացույցը;
- ուսուցիչի փորձը;
- ուսումնական գործընթացի տրամաբանությունը:

Ինտերակտիվ ուսուցում մանկապարտեզում

Նախադպրոցական հաստատություններում ինտերակտիվ տեխնոլոգիաները եւ ուսուցման մեթոդները հիմնականում օգտագործվում են խաղերի մեջ:

Նախադպրոցական տարիքի երեխաների համար նախատեսված խաղը հիմնական

գործունեությունն է եւ դրա միջոցով երեխան կարող է սովորեցնել այն ամենը, ինչ անհրաժեշտ է իր տարիքում: Մանկապարտեզի համար առավել հարմար է պատմական դեր խաղերը, որոնց ընթացքում երեխաները ակտիվորեն համագործակցում եւ արդյունավետորեն սովորում են Փորձառու փորձառությունները ավելի հստակորեն հիշում են:

Դպրոցում դասավանդման ինտերակտիվ մեթոդներ

Դպրոցում ինտերակտիվ ուսուցումն օգնում է գրեթե ամբողջ տեխնիկայի կիրառմանը: Մեկ տարրական դպրոցում դասավանդման ինտերակտիվ մեթոդներն են.

- պատմական դեր եւ իմիտացիոն խաղեր;
- բեմադրություն;
- խաղը ասոցիացիայում եւ այլն:

Օրինակ, առաջնային դասարանների աշակերտների համար խաղը հարմար է, որի իմաստն է գրասեղանի հարեւանին ինչ-որ բան սովորեցնել: Դասավանդողի դասավանդումը, երեխան սովորում է օգտագործել ցուցադրական գործիքներ եւ բացատրել, եւ նաեւ շատ ավելի խորը նյութը սովորել:

Միջին եւ ավագ դպրոցներում դասավանդման ինտերակտիվ մեթոդները ներառում են մտածողության եւ ինտելեկտի զարգացման ծրագրեր (նախագծային գործունեություն, ուղեղի բորբոքման , բանավեճ), հասարակության հետ փոխգործակցությունը (բեմականացում, խաղալու իրավիճակ): Օրինակ, ավագ դպրոցի աշակերտների հետ դուք կարող եք խաղալ «Ակվարիում» դերախաղում, որի էությունը այն է, որ խմբի մի մասը խաղում է բարդ իրավիճակում, իսկ մնացածը վերլուծում է դրսից: Խաղի նպատակն է իրավիճակը դիտարկել բոլոր տեսանկյուններից, զարգացնել ակտիվություններ դրա լուծման համար եւ ընտրել լավագույնը:

Քննադատական Վերլուծությունը:

Տեսակները, մեթոդներ և հասկացությունները

Ունակություն քննադատորեն վերլուծել շատ կարեւոր է մարդու համար.

Գործնականում դա հմտություն ժամանակին օգտագործման փրկում ժամանակ եւ կանխում չմտածված գործողություններ, որոնք կարող է միայն սրել իրավիճակը, դա օգնում է քանդել պատճառներն ու հետեւանքները: Սակայն, մի քննադատական վերլուծություն հասկացություն բավականին տարողունակ: Դա օգտակար է ոչ միայն քննիչների, այլ նաեւ վերաբերում, թերեւս, բոլոր ոլորտներում մարդկային կյանքի: Իր առանձնահատկությունները եւ սկզբունքները շահագործման եւ մենք կփորձենք հասկանալ, թե.

ԻՆՉ Է ԴԱ:

Հայեցակարգը է «քննադատական վերլուծության» հայտնվել ավելի ուշ, քան իր սեփական պրակտիկայում: Հնագույն փիլիսոփաները, Արիստոտելի, Սոկրատեսը օգտագործվում է իր սկզբունքները, իր գրություններում, հետազոտության.

Ընդհանուր առմամբ դասական սահմանումը գույքագրում կարելի է անվանել գնահատել առավելություններն ու թերությունները որոշ դրույթների,

եզրակացությունների եւ գաղափարների հիման վրա իրենց հարաբերակցության իրենց սեփական ներկայացուցչությունների եւ այլ տեսությունների կամ

վարդապետությունների, ապացուցեցին իրենց արժեքը եւ արտադրողականությունը:

Երբ analyte մեկնաբանության պահանջում է արդար եւ անկողմնակալ մոտեցում:

Հետեւաբար, այստեղ են հիմնական չափանիշները օբյեկտիվության եւ

համապարփակ վերանայման.

ՆՊԱՏԱԿ

Ինչու պետք է մի քննադատական վերլուծության. Յուրաքանչյուր

ուսումնասիրություն (գիտական եւ գործնական), ունի որոշակի խնդիրներ: Այս

դեպքում, պետք է վերլուծել քննադատաբար նշանակում է փորձարկել այդ

խնդիրները որակի վրա լուծման, եւ օգտագործելով ապացույցներ է հաստատել կամ

ժխտել կոռեկտության իրենց սեփական կամ ուրիշի վարկածի.

Անձնական տեսակետից, քննադատական վերլուծությունը օգնում է զարգացնել քննադատական մտածողությունը, նպաստում է ձեռնարկում սեփական հիմնավորված կարծիքով, բարելավում իմացական գործունեության, ընդլայնում միտքը: Դրա հիմքերը հաճախ դրել է դեռևս դպրոցական շրջանի հետ եւ մշակվում է բուհերում:

ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ

Որ վերլուծության մեթոդը ներառում քննադատական հասնելու նպատակին: Դա կարող է լինել դեդուկտիվ եւ ինդուկտիվ: Առաջին դեպքում, իրավիճակի վերլուծությունը զարգանում է ընդհանրապես կոնկրետ. Այսինքն, նախ հետազոտող hypothesizes կամ աքսիոմա: Այնուհետեւ, ընդհանուր հաստատել է գիծը մտքի, որը ուղղված է հետաքննության կամ թեորեմ

Ի տարբերություն ստեղծվել նվազեցման ինդուկտիվ մեթոդը: Այստեղ, մի քննադատական վերլուծությունը մշակվել, ընդհակառակը, սկսած մասնավորապես, ընդհանուր առմամբ: եզրակացությունը ճանապարհը կառուցվել է ոչ թե տրամաբանությամբ, այլ ավելի շուտ միջոցով կոնկրետ հոգեբանական, մաթեմատիկական կամ փաստական ներկայացուցչություններում:

Քննադատական վերլուծությունը հետազոտությունների բնորոշ է գիտական ոլորտում մարդկային գործունեության: Ձեռնարկում անհատական հիմնավորված կարծիքների վրա կոնկրետ խնդրի պահանջում է ճիշտ ձեռնարկումը խնդիրների եւ դրանց լուծման. Սա ինչ զբաղվում է այս տեսակի վերլուծության. Հետազոտությունը ցույց է տալիս մի շարք միջոցառումների, շատ առումներով Արձագանքներ քննախոսությունը:

Այնպես որ, նախապատրաստական փուլում, հավաքածուի նյութական, ուսումնասիրության հեղինակավոր աղբյուրների, հայեցակարգի ձեռնարկում (շինարարություն), զարգացմանը, մտքի եւ գոյի կարելու տարրեր: Պետք է հիշել, որ նպատակը այս աշխատանքի միջոցով քննադատական վերլուծության է ձեռք բերել նոր գիտելիքներ, ոչ մի ընդհանրացում առկա ճշմարտությունների.

Քննադատական վերլուծությունը ուսումնասիրությունների ունի հետևյալ կառուցվածքը (կամ ծրագիր):

- target;
- մարտահրավերներն ու հիմնախնդիրները,
- փաստեր եւ տեղեկություններ.
- մեկնաբանման եւ եզրակացությունները.
- հասկացությունները, տեսությունները, գաղափարները,
- վարկածը;
- հետաքննություն.
- սեփական կարծիքն է, տեսակետ:

Գիտական հոդվածում վերլուծություն կանոնները կարող են տարբեր լինել: Կան հաճախ ենթարկվում են գնահատման աղբյուրի մեջ, վստահելիությունը փաստարկով հեղինակի, բացահայտելով անհամապատասխանությունները, հակասություններ ու խախտումները տրամաբանությամբ.

ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Սկզբունքները քննադատական վերլուծության մեծապես կախված է իր տեսակի մեջ: Արշալույսի պատմության այս տեսակի ուսումնական առարկաների եւ նյութերի օգտագործվում ինտուիտիվ սկզբունքը (կամ «ներքին լուսավորություն»): Սա

վերացական մոտեցում, որը բաղկացած է բացահայտման նոր տեսական, էմպիրիկ օրենքների, հիմնավորման նոր երևույթների, խնդիրների ու հասկացությունների իրականության: Որ downside նման սկզբունքի վերլուծության անելու հիմքերը բացակայում են այդ հնարավորությունը, չհաստատված ենթադրությունների:

Ի քննախոսությունը վերլուծության հաճախ օգտագործվում է սոցիալական ուղղվածություն ունեցող սկզբունքը. Նրա նպատակը, որպես կանոն, դառնում են երևույթներ եւ վերափոխումները տեղի ունեցող հասարակության մեջ: Դրանք ներառում են ներգաղթի, ռասայական խտրականության, ազգային ցեղասպանություն, ծայրահեղականության. Օբյեկտ ուսումնասիրության է, իհարկե, թեմատիկ տեքստեր եւ դրանց ազդեցությունը հասարակական մտածողության. Բացի այդ, այս մոտեցումը ուսումնասիրության օգնում է գտնել եւ ընդօրինակել ճշմարիտ պատկերը, եւ բերել այն ետ է հասարակության մեջ, խուսափել ընթերցող շփոթություն ոչ ժողովրդավարական դիսկուրսի.

Հայեցակարգը քննադատական վերլուծության ուսումնասիրությունը եւ գնահատումը հիմնական մտքերը հեղինակի նյութական համակարգի վերաբերյալ տեսակետների հարցի: Norman Feyrklafe է գրքի «Լեզվի եւ իշխանության» վերաբերում է սինթետիկ անհատականացման հայեցակարգին: Մի օրինակ է, այն կարող է լինել քաղաքական տեքստերը, որոնք հեղինակները հաճախ ուղղակիորեն վերաբերում է այն մարդկանց միջոցով դերանուն, երկրորդ անձի. Որի հիմնական խնդիրն է, որը դիմակայում է քննադատական վերլուծություն հայեցակարգի, պետք է որոշելու ազդեցությունը նման մեթոդների, դրանց արդյունավետությունը փոխելու հասարակական մտածողությունը:

1. Алехин А.Ю. Общие методы обучения в школе. — К.: Радянська школа, 1983. — 244с.
2. Давыдов В. В. Теория развивающего обучения. — М.: ИНТОР, 1996. — 544 с.
3. Загвязинский В. И. Теория обучения: Современная интерпретация: Учебное пособие для вузов. 3-е изд., испр. — М.: Академия, 2006. — 192 с.
4. Краевский В. В., Хуторской А. В. Основы обучения: Дидактика и методика. Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. — М.: Издательский центр «Академия», 2007. — 352 с.
5. Ляудис В. Я. Методика преподавания психологии: Учебное пособие. 3-е изд., испр. и доп. - М.: Изд-во УРАО, 2000. - 128 с.
6. Михайличенко О.В. Методика преподавания общественных дисциплин в высшей школе: учебное пособие. – Сумы: СумДПУ, 2009. – 122 с. [\[1\]](#)
7. Педагогика: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов / Под ред. Ю.К.Бабанского. — 2-е изд., доп. и перераб. — М.: Просвещение, 1988. — С.385-409.

: